

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Olga Mihailenco, împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 19 aprilie 2016, în privința inculpatului

Raia Nicolai Gheorghi, născut la 18 iulie 1983, originar și locuitor al r-nului Comrat, s. Dezghinja, str. Suvorov 2, cetățean al R. Moldova, anterior condamnat prin:

1) sentința Judecătoriei Comrat din 27.11.2007, în baza art. 187 alin. (2) lit. b), c), d), e), f), 79, 80 Cod penal, la 1 an închisoare;

2) sentința Judecătoriei Comrat din 03.06.2011, în baza art. 186 alin. (2) lit. d), e), 82 Cod penal, la 1 an închisoare. Conform deciziei Curții de Apel Comrat din 15.09.2011, procesul penal a fost încetat, în legătură cu împăcarea părților.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>04.08.2015 – 19.02.2016,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>19.04.2016 – 08.07.2016,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>12.09.2016 – 13.12.2016.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 19 februarie 2016, Raia Nicolai a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 82 Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 10 iunie 2015.

2. Instanța de fond a constatat că la 30 mai 2015, aproximativ orele 23.30, inculpatul Raia Nicolai, aflându-se pe str. Lenin, mun. Comrat, în raionul lacului de acumulare, intenționat a lovit-o pe maica sa, Raia Elena, de câteva ori cu pumnii și picioare în diferite părți ale corpului, cauzându-i leziuni corporale în forma de comoție cranio-cerebrală închisă cu infiltrarea de sânge în țesutul moale al capului, hemoragie în țesutul cerebral și ventriculele cerebrale, hematom subdural cu două sensuri cu 30 ml de sânge, fractura sternalului, coastelor a 4, 5, 6 din dreapta cu infiltrarea de sânge în țesuturi moi adiacente, multiple vânătăi pe cap, gât, membre superioare, spate, excoriații pe membrele inferioare, care în cumul sunt calificate ca periculoase pentru viață în momentul cauzării și se referă la leziuni corporale grave, de la care ultima ulterior a decedat.

Instanța a reținut că inculpatul a refuzat să dea declarații, folosindu-se de dreptul prevăzut la art. 66 Cod de procedură penală.

Totodată, vinovăția inculpatului este dovedită prin probele administrate.

Astfel, martorul Diulgher P. a declarat că lucrează paramedic de chemare la serviciul Ambulanței Comrat. La 30 mai 2015, orele 17:30, a fost în s. Dezghingea la pacienta Raia E., care ar fi avut slăbiciuni, amețeli. El a examinat-o, însă nu a găsit indicații pentru spitalizare. Alături de ea era un tânăr, care insista la spitalizare. I-a făcut o injecție și, la insistarea tânărului, a spitalizat femeia în spitalul or. Comrat. La spitalul din Comrat venise și acel tânăr cu o femeie.

Martorul Dolapciu A. a relatat că este medic în secția de internare a Spitalului raional Comrat. La 30 mai 2015 a fost adusă o femeie Raia, împreună cu fiul ei. În diagnoză era indicată starea de ebrietatea alcoolică, și probabil încă encefalopatie discirculatorie. Fiul ei se comporta agresiv, scandaliza, amenința că va chema colaboratorii de poliție. După ce el s-a liniștit, mama lui a fost examinată privind starea ei generală. Nu s-au depistat semne de bătaie, tensiunea era în normă. Apoi le-a spus ambilor să plece acasă, încât starea femeii nu era gravă.

Martorul Topal Maria a indicat că inculpatul este nepotul ei de pe soră. În acea zi, ea a fost cu Nicolai și Raia Elena la spitalul din în or. Comrat. Din Comrat venise ambulanța, i-au făcut Elenei o injecție și au luat-o la spital, însă aici nu au primit-o, întrucât medicul a înțeles că ea a consumat alcool. S-au întors în sat. Elena cu greu mergea și se simțea rău. Atunci, Nicolai a lovit-o pe Elena, ea a căzut pe jos. Lângă lac, Nicolai a lovit-o pe Elena cu picioarele peste spinare, striga că o v-a arunca în lac, apoi a ridicat-o și a aruncat-o în drum, iar Elena s-a lovit la cap de pământ.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 141D din 02.06.2015, moartea Elenei Raia a survenit în urma comoției cranio-cerebrale închisă cu hemoragie în țesutul cerebral și ventriculele cerebrale, hematom subdural. În afară de aceasta, la cercetare medico-legală a cadavrului au fost depistate leziuni corporale în formă de comoție cranio-cerebrală închisă cu scurgere de sânge în țesutul moale al capului, cu hemoragie în piamater, în țesutul cerebral și ventriculele cerebrale, hematom subdural cu două sensuri cu volumul total de 30 ml, fractura sternalului, a coastelor 4, 5, 6 din stânga cu infiltrarea de sânge în țesuturi moi adiacente; multiple vânătăi pe cap, gât, membre superioare, spate, excoriații pe membrele inferioare, care au fost cauzate în urma acțiunii obiectelor

tocite, dure, posibil și de pumnii, picioare, conform cercetării histologice au fost cauzate aproximativ cu 4 ore înainte de survenirea decesului, periculoase pentru viață în momentul cauzării și conform criteriului dat sunt calificate ca leziuni corporale grave, cu legătura directă de survenirea decesului. Cauzarea tuturor leziunilor corporale din poziția ortostatică și lovirea de un obiect tocit, dur e imposibilă, ce se confirmă de multiple leziuni corporale depistate, de localizarea lor în multe domenii și pe mai multe suprafețe ale corpului.

Conform raportului de expertiză medico-legală psihiatrice nr. 522 din 23.06.2015, inculpatul a fost diagnosticat cu „retardare mentală ușoară”, însă în perioada comiterii infracțiunii a fost responsabil.

Argumentele apărării, privind nevinovăția inculpatului, nu pot fi luate în considerare, deoarece sunt combătute prin declarațiile martorului Topal M., care în momentul comiterii acțiunilor ilegale față de Raia Elena de către inculpat, se afla nemijlocit alături. Ea a relatat clar și consecvent că în timp ce ei veneau în trei de la spital, în apropierea lacului Raia Elena s-a așezat, întrucât era slabă. Inculpatul a început să strige la ea, s-a înfuriat și a început s-o lovească cu picioarele pe spinare, striga că o s-o arunce în lac, apoi a aruncat-o în drum și Elena s-a lovit cu capul de pământ.

La fel, martorii Diulgher P. și Dolapciu A. au declarat că, până ca Raia E. cu fiul ei să plece din secția de internare, au examinat starea ei generală, gâtul, inima, plămânii, i-au măsurat tensiunea, i-au făcut cardiogramă. Pe corpul ei nu erau vânătăi și leziuni corporale.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 201 alin. (3) Cod penal, ca violență în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat decesul victimei.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpatul este caracterizat negativ, se află la evidența medicului-psihiatru cu diagnoză „retardare mentală ușoară”, însă în perioada comiterii infracțiunii imputate a fost responsabil, că a comis o infracțiune deosebit de gravă, anterior a fost condamnat de două ori.

Potrivit sentinței judecătorei Comrat din 03.06.2011, în privința inculpatului a fost constatată prezența recidivei, conform art. 34 alin. (1) Cod penal.

Astfel, față de inculpat urmează a fi aplicate prevederile art. 34 alin. (2) lit. a) și 82 Cod penal, fiind prezentă în acțiunile lui recidiva periculoasă.

3. Avocatul Victor Cîlcic a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a indicat că probele administrate denotă că inculpatul nu avea motive să săvârșească infracțiunea incriminată.

Probele prezentate de acuzare nu dovedesc vinovăția inculpatului, iar instanța de fond eronat a apreciat probele administrate.

Pe lângă aceasta, prin decizia Curții de Apel Comrat din 15.09.2011 a fost casată sentința Judecătorei Comrat din 03.06.2011 și încetat procesul penal pe art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal în privința inculpatului, în legătură cu împăcarea părților.

În așa fel, antecedentul penal în urma condamnării inculpatului prin sentința Judecătorei Comrat din 27.11.2007, a fost stins la 27.11.2014.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Comrat din 22 iunie 2016, apelul a fost admis *parțial*, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre în partea vizată.

Lui Raia Nicolai i-a fost stabilită pedeapsa, pe art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, de 5 ani închisoare.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că prima instanță a dat apreciere cuvenită circumstanțelor cauzei și probelor administrate.

Acuzarea a prezentat suficiente probe, ce demonstrează că inculpatul a comis infracțiunea incriminată.

Astfel, martorul Topal M. a declarat că lângă lacul Comrat, Elena s-a simțit rău, și ea s-a așezat puțin. Văzând aceasta, inculpatul a început a striga la mama lui. Elena zicea că se simte rău și nu poate să se deplaseze. Atunci, Nicolai a lovit-o de câteva ori cu piciorul peste spinare, apoi i-a aplicat câteva lovituri cu palma peste față. Elena s-a rezemat pe mâna dreaptă. Nicolai continua să strige la ea, spunea că o va arunca în lac, a ridicat-o și brusc a aruncat-o în drum. Elena a căzut cu capul în jos, adică a căzut pe cap.

Confirm raportului de expertiză medico-legală nr. 141D din 02.06.2015, decesul lui Raia Elena a survenit în urma traumei cranio-cerebrală închisă cu hemoragie în piamater în țesuturile și ventriculele creierului, hematomă subdurală. De asemenea, la examinarea medico-legală au fost depistate numeroase echimoze pe cap, gât, membre superioare, spinare; excoriații pe membre inferioare, care au fost cauzate în urma acțiunii cu obiecte dure, contondente, posibil cu pumni și picioare, conform examinării histologice au fost cauzate în perioada aproximativ cu 24 ore înainte de deces, periculoase pentru viață la momentul cauzării și conform acestui criteriu sunt calificate ca leziuni corporale grave cu legătură directă cu moartea survenită. Cauzarea tuturor leziunilor corporale cu poziția ortostatică și a loviturii cu obiect contondent dur este imposibilă, ce se confirmă prin numeroase leziuni corporale depistate, localizarea lor în mai multe regiuni și pe mai multe suprafețe ale corpului.

Instanța a respectat cerințele art. 101 Cod de procedură penală și just a concluzionat că inculpatul este vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

Totodată, din materialele cauzei rezultă inculpatul a fost condamnat prin sentința Judecătorei Comrat din 03.06.2011 în baza art. 186 alin. (2) lit. d), 82 Cod penal la 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis.

Apărarea, în ședința de judecată a instanței de apel, a prezentat copia autenticată a deciziei Curții de Apel Comrat din 15.09.2011, prin care a fost casată parțial sentința judecătorei Comrat din 03.06.2011 și încetat procesul penal pe art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, în legătură cu împăcarea inculpatului cu partea vătămată.

În conformitate cu art. 109 alin. (1) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale, prin urmare antecedentul penal este stins, nefiind prezentă starea de recidivă în acțiunile inculpatului.

Pedeapsa stabilită de prima instanță este prea aspră, dat fiind că inculpatul suferă de deficiența mentală, astfel urmează a-i fi aplicată o pedeapsă mai blândă.

5. Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Olga Mihailenco, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a acestei decizii, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă de 10 ani închisoare, cu executare.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a luat în considerație că infracțiunea săvârșită de inculpat este una deosebit de gravă, care prevede pedeapsa cu închisoare de la 5 la 15 ani, că el a cauzat victimei (mamei sale, care era o persoană în etate) vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață, care a provocat decesul ei, că lângă lac inculpatul a început să strige la mama lui, a început să o bată în spate cu picioarele, a strigat că o va arunca în lac, după care a ridicat-o și a aruncat-o la pământ, în urma la ce ultima s-a lovit la cap, acestea indică cruzimea inculpatului față de mama lui, iar instanța i-a stabilit inculpatului pedeapsă minimă prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

Totodată, instanța de apel nu a ținut cont că inculpatul anterior a fost judecat, însă careva concluzii nu a făcut și iarăși a comis o infracțiune, de data aceasta soldată cu moartea persoanei, prin urmare pedeapsa aplicată nu corespunde personalității inculpatului, nu va fi suficientă pentru corectarea acestuia și nu va restabili echitatea socială.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se constată că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Potrivit art. 6 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea

condamnațiilor, cât și a altor persoane. În corespundere cu art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Conform art. 78 alin. (1) lit. a) Cod penal, doar în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, dacă minimul pedepsei cu închisoare prevăzut la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod este mai mic de 10 ani, pedeapsa poate fi redusă până la acest minim.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel, deoarece, potrivit descriptivului deciziei adoptate, corect statuând că instanța de fond a respectat cerințele art. 101 Cod de procedură penală și just a concluzionat că inculpatul este vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, în cadrul individualizării pedepsei aplicate inculpatului (*pct. 4. din decizie*):

a) nejustificat și absolut neargumentat a redus ultimului pedeapsa până la minimul prevăzut de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal. Or, nici nu a constatat circumstanțe atenuante (*în exclusivitate*) la săvârșirea infracțiunii;

b) nu a luat în considerare gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, modul în care a fost săvârșită, persoana inculpatului, circumstanțele cauzei care agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, și i-a stabilit o pedeapsă blândă, inequitabilă și neproportională infracțiunii comise, zădărniciind, astfel, scopul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel a individualizat pedeapsa aplicată inculpatului contrar prevederilor legale, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Deoarece, încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Cahul, deoarece în Curtea de Apel Comrat actualmente nu există un număr suficient de judecători compatibili să judece cauza.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu

legea, în corespundere cu prescripțiile din art. 436 Cod de procedură penală, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Olga Mihailenco, casează decizia Curții de Apel Comrat din 19 aprilie 2016 în partea privind admiterea parțială a apelului avocatului Victor Cîlcic și stabilirii pedepsei inculpatului Raia Nicolai Gheorghii pe art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, de 5 ani închisoare, și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către Curtea de Apel Cahul.

În rest, decizia contestată se menține.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 10 ianuarie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun